

Arbets- och företagsnämnden

Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Yttrande till regeringen över promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande.

Sammanfattning

I promemorian Ett socialt hållbart eget boende utvecklas beskrivningen av de två modellerna för att begränsa de negativa sociala konsekvenserna av eget boende för asylsökande som mottagandeutredningen lämnade förslag på i betänkandet Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande.

I det föreslagna yttrandet är Nacka kommun positiv till att reglerna ses över, men ställer sig inte bakom de förslag som presenterats. I yttrandet belyser arbets- och företagsnämnden att oönskade konsekvenser som förslaget kan komma att medföra inte utretts tillräckligt. Vidare framhålls att andra alternativa åtgärder som lösning på den rådande situationen bör ses över innan en regeländring görs.

Ärendet

Nacka kommun är remissinstans avseende betänkandet Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (härefter Mottagandeutredningen). Arbets- och företagsnämnden beslutade att anta föreslaget remissyttrande på nämndsammanträdet den 28 augusti 2018, AFN 2018/168. Mottagandeutredningen har därefter kompletterat utredningen med promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande. Nacka kommun bör därmed yttra sig över det förslag som läggs fram där. Remissvaren ska ha kommit in till Arbetsmarknadsdepartementet senast den 15 november 2018.

Förslagen i promemorian

Förslagen i promemorian innebär en begränsad möjlighet för asylsökande att med bibehållen rätt till dagersättning ordna eget boende under asyltiden.

Utredningens huvudförslag

Utredningens huvudförslag innebär att en ordning med social prövning av asylsökandes eget boende ska införas i socialt och ekonomiskt utsatta kommuner. En kommun ska kunna ansöka hos Migrationsverket om att det ska ske en social prövning av eget boende som asylsökande ordnar inom kommunen. Social prövning ska endast ske i kommuner som uppfyller vissa på förhand uppställda kriterier gällande social och ekonomisk utsatthet, eller i sådana kommuner som har tagit emot många asylsökande i eget boende under en längre tid. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ange de kriterier som ska beaktas vid Migrationsverkets prövning av om en kommun ska omfattas av en ordning med social prövning. I de kommuner där en ordning med social prövning har införts ska en asylsökande som vill ordna sitt boende på egen hand ansöka hos Migrationsverket om en social prövning av boendet. För att bli godkänt vid prövningen ska boendet ha en skälig boendestandard och vara av lämplig storlek för det antal personer som ska bo där. Asylsökande som väljer att bo i ett eget boende som inte uppfyller kraven ska inte ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag.

Utredningens alternativa förslag

Vid sidan av huvudförslaget om social prövning föreslås att regeringen som ett komplement ska överväga att temporärt undanta vissa bostadsområden från möjligheten till eget boende under asyltiden, s.k. områdesbegränsning. Det innebär att asylsökande som på egen hand bosätter sig i vissa områden inte har rätt till dagersättning och särskilt bidrag; detta utan att det sker någon individuell prövning av boendet i det enskilda fallet.

Genomförande

En begränsning av möjligheten till eget boende föreslås genomföras tidigare än vad det är möjligt att reformera systemet för mottagandet av asylsökande i stort. Förslaget föreslås träda i kraft i juli 2019.

Det föreslagna yttrandet

I det föreslagna yttrandet är Nacka kommun positiv till att reglerna ses över, men ställer sig inte bakom de förslag som presenterats.

En av anledningarna till att Nacka kommun inte ställer sig bakom förslaget är att det inte baseras på ett tillräckligt gediget underlag. I utredningen saknas konsekvensanalyser där frågor såsom risk för felaktig folkbokföring och svarthandel med hyreskontrakt behandlas. Vidare är Nacka kommun av uppfattningen att andra alternativa åtgärder som lösning på den rådande situationen bör ses över innan en regeländring görs.

I yttrandet lyfter Nacka kommun även fram att kommunerna, till följd av att de enligt socialtjänstlagen har det yttersta ansvaret för de personer som vistas i kommunen, riskerar att få överta ansvaret samt kostnader för personerna som mister sin dagersättning. Vidare framhäver Nacka kommun att utredningens barnkonsekvensanalys inte är tillfredställande i

den del som avser barnfamiljer som förlorar sin rätt till dagersättning. Det framgår inte vilken myndighet som har ansvaret för uppföljningen av hur dessa barn har det vilket bör tydliggöras för att säkerställa att inget barn far illa.

Utredningens huvudförslag, där en bedömning av det egna boendet ska göras i varje enskilt fall, kommer bli komplicerad och administrativt betungande för Migrationsverket. Nacka kommun är därför kritisk till införandet av en sådan ordning. Utredningens alternativa förslag med införande av en områdesbegränsning framstår i detta avseende som lämpligare.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Promemoria – Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Frida Plym Forshell
Arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Emilia Lif
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten